

neće moći zaobići ovu knjigu Alana Labusa. Zato smatram da je knjiga društveno potrebna i relevantna, ne samo u zemlji već i u inozemstvu, kako zbog svog sadržaja tako i radi povijesne istine o toj problematici. No, kako gotovo uvijek na interpretacije pojedinih autora postoje primjedbe, moguće je to i ovdje, zato ova knjiga istodobno može poslužiti i kao poticaj za moguća dalja istraživanja i cjelovitu objektivnu znanstvenu obradu povijesti NDH 1941.-1945., za što sada postoje potrebite pretpostavke i osjeća se prijeka potreba.

ZAKLJUČAK

Iz iznjetoga možemo zaključiti kako rukopis doc.dr.sc. Alana Labusa, „**Politika i novine u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj**“, u kojem on vrlo zanimljivo i iscrpno na pregledan način na jednom mjestu prikazuje ključne svjetske ratne događaje i analizira pisanje ustaškog tiska NDH o savezničkoj antihitlerovskoj koaliciji od kraja 1942. do kraja rata 1945. godine, ali i odnos NDH prema NOP-u, predstavlja novi izvorno znanstveni i vrijedan rad. U njemu se, uz rezultate suvremene historiografije, autor posebice služio arhivskim izvorima te analizom nekoliko glavnih dnevnika i tjednika NDH, čime je zaokružio i upotpunio rezultate i svojih dosadašnjih istraživanja o toj problematici. Vrijedi istaknuti da pri-

Ideja povijesne utemeljenosti i brige za sadašnje stanovnike (ur. Višnja Goljački), Nakladnik: Grad Zaprešić, 2015., 255 str.

Ova monografija je zanimljivi prikaz Grada Zaprešića u svim fazama njegovog razvoja od prvog spominjanja naselja do danas. Njoj su prethodila slična nastojanja koja su obuhvaćala neke aspekte zaprešićke povijesti i gradskog života (primjerice Stambeno-komunalna monografija Zaprešića, brojna izdanja Matice hrvatske, monografije škola ili pojedinih umjetnika), dok je ovo prvo nastojanje da se Zaprešić cjelovito opiše i predstavi.

Knjiga započinje pregledom prošlosti Zaprešića od najstarijih podataka, preko srednjeg vijeka do dvadesetog stoljeća. Opisana su ratna i međuratna vremena, a s posebnom pažnjom su obrađena događanja iz Domovinskog rata te su navedeni svi Zaprešićani koji su dali život u obrani Hrvatske. Na kraju ovog povijesnog prikaza zabilježen je osnutak Grada Zaprešića i početak njegovog samostalnog gradskog života. U nastavku su opisana i oslikana prirodna bogatstva, gospodarstvo i turizam. Upravo u ovom dijelu je naglasak na perspektivama i

kaze događaja i analize pisanja tiska NDH o Saveznicima autor potvrđuje primarnim izvorima i literaturom, donoseći pritom i pojedina različita stajališta. Knjiga je rezultat višegodišnjeg autorovog strpljivog rada i truda, a o čemu svjedoči obim knjige, broj bilješki, korištenih izvora te literature. Time je autor dao novi doprinos našoj suvremenoj historiografiji u obradi jednog značajnog segmenta iz izuzetno složene, osjetljive i značajne problematike NDH, te ona može istodobno poslužiti i kao izvor, temelj i poticaj za eventualna daljnja istraživanja i cjelovitu objektivnu znanstvenu obradu povijesti NDH.

Prema naprijed iznjetome, rukopis knjige doc.dr.sc. Alana Labusa, „**Politika i novine u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj**“, po svojoj originalnosti, izvornosti i znanstvenoj utemeljenosti predstavlja nov, vrijedan, sadržajan, koristan, profesionalno i stručno pisan tekst, te novi i daljnji doprinos našoj suvremenoj historiografiji o problematici NDH.

dr.sc. Zdravko Dizdar
 Hrvatski institut za povijest
 Zagreb, Hrvatska

očekivanom budućem razvoju Zaprešića. Monografija obiluje opisima i fotografijama arhitektonskog nasljeđa s naglaskom na dvorcima i njihovim perivojima. Predstavljene su, također, i sve župne crkve. Nastavlja se prikazom ključnih osoba, organizacija i manifestacija koji su zaslužni za kulturu i obrazovanje u Zaprešiću. Monografija završava sportom i rekreacijom, prikazom duge sportske tradicije i velikih rezultata u sadašnjem vremenu.

Monografija, dakle, započinje predstavljanjem bana Josipa Jelačića i kronološkim prikazom života na području današnjeg Zaprešića, od prvog spominjanja mjesta do danas. Ovo povijesno utemeljenje zaprešićkog identiteta se ponavlja u ostalim dijelovima monografije i jasna je urednička poruka da Zaprešić svoj unutrašnji život duguje prethodnim generacijama i njihovoj ostavštini. Na toj razmеди lokalnog identiteta, dinamične sadašnjosti i obećavajuće budućnosti gradi se cijeli njezin sadržaj. Iz takvog pristupa je jasno vidljiv i osobni odnos urednice i autora, koji Zaprešiću ne pristupaju kao neutralni promatrači, već kao angažirani lokalpatrioti koji žele svoj grad prikazati u najljepšem svjetlu. Izdvojeni su ključni događaji, pojedinci i organizacije koji obilježavaju prošlost, važni su u sadašnjem

životu ili otvaraju vrata budućem razvoju. Zbog toga ova monografija nije kataloški prikaz svih umjetnika, organizacija ili svih zaslužnih građana. Izdvojeni su ključni markeri zaprešićkog identiteta prema tome kako ih vide autori. Oni se pri tome nisu držali strogih podjela na sektore, jer je ponekad teško prepoznati koja je dimenzija dobrovoljnog vatrogastva dominantna, ili odrediti jesu li dvorci važniji za kulturu, turizam ili kao očuvano arhitektonsko nasljeđe. U takvim podjelama i odabirima leži rizik da poneki slikar ili organizacija budu preskočeni, da neka zgrada ili neki projekt ne budu spomenuti, da se neka organizacija nađe u neočekivanom poglavlju. Međutim, ovakav pristup pruža šansu da slika Zaprešića bude jasnija i stav autora vidljiviji.

U ostvarivanju ove zadaće autori se podjednako služe riječju i slikom. Fotografije su te koje uskaču tamo gdje riječi nisu dovoljne, daju poetsku dimenziju monografiji i otkrivaju sve skrivene ljepote Zaprešića, koje ponekad previde i sami njegovi stanovnici. Prikaz krajolika u svim godišnjim dobima je standard u ovakvoj vrsti monografija, ali ove fotografije su više od udovoljavanja formi. Tome treba pridodati arhivske fotografije koje će, posebno novim stanovnicima Zaprešića, otkriti jedan način života koji su Zaprešićani gajili prije nego je urbani način nadvladao ruralne temelje Zaprešića.

Urednica i nakladnici su se odlučili monografiju jasno vezati uz bana Josipa Jelačića te i sama monografija uvodno definira Zaprešić kao Banov grad za

dobar život. U ovom naslovu je sadržana ideja povijesne utemeljenosti i brige za sadašnje stanovnike. Monografija u nizu prikaza vrlo dokumentirano pokazuje koju kvalitetu života za mlade, starije, zaposlene i nezaposlene pruža Zaprešić. On je prikazan kao privlačan i ugodan grad koji nudi poslovne prilike, vrlo razrađene obrazovne mogućnosti, prostore za slobodno vrijeme, sportske i kulturne aktivnosti. Svi mi koji živimo u njemu takvim ga i doživljavamo, a posjetiteljima se nudi slika koja to i potvrđuje.

Vjerujemo da će ova monografija poslužiti kao zanimljivo štivo za sve stanovnike koji vole vidjeti svoje sugrađane, svoje ulice, šumarke, rijeke i šetnice. No, isto tako će im poslužiti da prijateljima i gostima ponude ukoričenu sliku svojega grada. Nadamo se da će sljedeća izdanja biti na stranim jezicima kako bi i naši strani gosti, partneri koji surađuju s našim organizacijama, ustanovama i tvrtkama imali knjigu koja će svjedočiti o njihovom boravku u Zaprešiću. Vjerujemo da će ljubav prema Zaprešiću koju su pokazali ovi autori zaraziti i njih.

doc. dr. sc. Tihomir Žiljak

Voditelj Odjela za razvoj, cjeloživotno učenje i programe EU u Pučkom otvorenom učilištu Zagreb, predavač javnih politika na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu, Pravnom fakultetu u Zagrebu te Sveučilištu u Mostaru